

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи
Кафедра педагогіки та методики початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**Проректор з науково-педагогічної
роботи та освітньої діяльності**

Тетяна ФЕДІРЧИК

«12» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ВИКЛАДАЧА ЗВО
(обов'язкова)

Освітньо-наукова програма	<u>«Релігієзнавство»</u>
Спеціальність	<u>031 Релігієзнавство</u>
Галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>
Рівень вищої освіти	<u>третій (освітньо-науковий)</u>
Інститут/факультет	<u>філологічний факультет</u> (назва ф-т у / ін.-ту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною ОП)
Мова навчання	<u>українська</u> (вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Чернівці 2024 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічний професіоналізм викладача ЗВО» є обов'язковим компонентом та складена на основі ОНП «Релігієзнавство» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, яка, спрямована на набуття психолого-педагогічних компетентностей здобувачами наукового ступеня PhD, необхідних для професійної науково-педагогічної діяльності у системі вищої освіти, розвиток умінь розв'язання завдань, пов'язаних з організацією освітнього процесу у ЗВО, формування суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу та особистісно-професійний розвиток впродовж життя.

Розробник: доктор пед. наук, професор Тетяна ФЕДІРЧИК

Викладач: доктор пед. наук, професор Тетяна ФЕДІРЧИК

Погоджено методичною радою філологічного факультету

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова методичної ради
філологічного факультету

Алла АНТОФІЙЧУК

Затверджено

на засіданні кафедри філософії та культурології

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

Ольга РУПТАШ

Схвалено

науково-методичною радою Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Протокол № 1 від 12 серпня 2024 року

Голова науково-методичної ради ЧНУ

Тетяна ФЕДІРЧИК

1. МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

формування у майбутніх докторів філософії психолого-педагогічних та методичних компетентностей щодо теорії та практики реалізації педагогічної складової професійної діяльності викладача ЗВО, забезпечення ним якості освітньої діяльності у вищій школі, організації партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу та здатності здійснювати професійно-особистісний саморозвиток.

ПРЕРЕКВІЗИТИ:

Пререквізитами до курсу є курс «Педагогіка та психологія вищої школи, що вивчається здобувачами на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

Курс «Педагогічний професіоналізм викладача ЗВО» підвищує рівень підготовки здобувачів освіти до проходження ППІ «Педагогічна (асистентська) практика», що є видом практичної діяльності аспіранта, яка спрямована на набуття здатності здійснювати педагогічну (навчальну та методичну) діяльність у системі науково-педагогічної діяльності викладача ЗВО.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна «Педагогічний професіоналізм викладача ЗВО» спрямована на забезпечення засвоєння таких *загальних та спеціальних (фахових) компетентностей*:

- ЗК 1.** Формування здатностей ефективного застосування сучасної методології наукового пізнання та новітніх методів наукових досліджень для реалізації власного наукового пошуку й нарощення методологічного потенціалу релігієзнавства як науки і навчальної дисципліни
- ЗК 2.** Вироблення чітких критеріїв добору методологічного інструментарію, засобів критичного мислення та навичок аналізу результатів наукових здобутків у галузі релігієзнавства, в т. ч. й для обґрунтування наукової новизни, теоретичного і практичного значення власного дослідження.
- ФК 2.** Здатності критичного аналізу інформації з різноманітних джерел (навчальна та дослідницька робота в бібліотеках, архівах, музеях релігії), володіння на високому фаховому рівні основними методами та принципами наукового тлумачення релігійного феномена, способами набуття, зберігання та обробки інформації, результатів власного дослідження, ефективне використання мультимедійних технологій, програмного забезпечення на розв'язання науково-дослідних завдань у релігієзнавчій сфері.
- ФК 3.** Здатність до наукового обґрунтування новаторських ідей та підходів у проектуванні й здійсненні дослідницької діяльності – підготовки дисертаційного дослідження, обґрунтування мети завдань, гіпотези, наукової новизни, висновків і презентації, популяризації та захисту в усній чи письмовій формі (зокрема, англійською мовою) перед профільною (професійною) й нефаховою аудиторіями результатів власної наукової та науково-педагогічної діяльності.
- ФК 4.** Засвоєння ключових парадигмальних підходів і теоретикометодологічного потенціалу релігієзнавства, набуття навичок ефективного застосування, поняттєво-категоріального апарату і релігієзнавчої науки для формування педмайстерності і високої професійної науково-педагогічної культури загалом.
- ФК 6.** Набуття навичок для здійснення теоретичних і прикладних досліджень в галузі релігієзнавства, обробки результатів дослідження та науковопедагогічній діяльності загалом, що виявляється у навичках і уміннях ефективно застосовувати методи викладання релігієзнавчо-богословських і суспільствознавчих дисциплін, релігійно-філософських дисциплін у ЗВО.

У результаті засвоєння змісту навчальної дисципліни студент має набути таких **програмних результатів навчання**:

ПРН 2. Здатність до фахового формування змісту конкретного наукового тексту за допомогою комунікативних прийомів (дефініція, опис тощо) для комплексного аналізу релігійних процесів і явищ, здійснення фахової науково-дослідницької діяльності.

ПРН 4. Здатність до творчого та комплексного дослідження релігійних першоджерел, сакральних і наукових текстів, авторської інтерпретації та уміння обґрунтовувати нові ідеї й актуалізувати наукову проблематику, формулювати гіпотезу, новизну, дослідницьку мету, завдання для розробки й презентації проектів з релігієзнавчої проблематики.

ПРН 6. Виконання аналітичних та експериментальних досліджень і здатність до організації самостійної пізнавальної діяльності на основі здобуття нових знань і навичок з методології та методики статистичних досліджень.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Педагогічний професіоналізм викладача ЗВО» **здобувачі повинні**

• **знати:**

- особливості сучасної системи вищої освіти, її структуру, освітні ступені, рівні вищої освіти, типи ЗВО;
- нормативні документи, що регулюють діяльність ЗВО та науково-педагогічну діяльність викладача та зміст ВО;
- сучасні вимоги до викладача закладу вищої освіти в контексті забезпечення якості вищої освіти;
- роль професіоналізму викладача у фаховій підготовці студентів;
- особливості та основні напрями науково-педагогічної діяльності викладача в умовах розвитку сучасного ЗВО (навчальну, методичну, наукову, організаційно-виховну);
- організаційні особливості та психологічні закономірності освітнього процесу у ЗВО;
- основні дидактико-методичні засади викладання та здійснення контролю й оцінювання результатів навчальних досягнень студентів;
- особливості індивідуальної та позааудиторної організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю;
- психолого-педагогічні особливості налагодження взаємодії між учасниками освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства;
- шляхи конструктивного подолання бар'єрів і вирішення можливих конфліктів у педагогічній взаємодії в системі «викладач-студент»;
- шляхи адаптації до професійно-педагогічної діяльності викладача ЗВО;
- засоби профілактики професійно-особистісного вигорання в умовах науково-педагогічної діяльності;
- роль та шляхи навчання, розвитку й саморозвитку у процесі професійно-особистісного становлення як викладача та науковця в умовах неформальної та інформальної освіти.

• **уміти:**

- аналізувати нормативно-правову базу сучасної системи вищої освіти;
- синтезувати вимоги до викладача ЗВО згідно нормативних документів та вимог студентів як здобувачів ВО;
- якісно планувати, організовувати та реалізовувати навчальну, виховну та методичну професійну діяльність викладача ЗВО;
- відбирати зміст навчальних дисциплін для професійної підготовки студентів згідно вимог ОП;

- планувати навчальні заняття (лекційні, семінарські, лабораторні) та реалізовувати їх у освітньому процесі;
- застосовувати засоби діагностики навчальних досягнень студентів через форми, види, методи контролю;
- використовувати інтерактивні методи та методики інноваційних технологій навчання у процесу професійної підготовки студентів як майбутніх фахівців;
- планувати та реалізовувати організаційно-виховну роботу куратора академічної групи;
- налагоджувати ефективну взаємодію між учасниками освітнього процесу;
- складати програму професійно-особистісного розвитку та самовдосконалення у системі неформальної та інформальної освіти.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Управління в системі освіти»											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	Лекції	Практичні	Семінарські	Лабораторні	СРС	Індивідуальна робота	
Денна	1	1	3	90	16	14	-	-	60		екзамен
Заочна	1	1	3	90	10	-	-	-	80		екзамен

3.2. ДИДАКТИЧНА КАРТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього год.	у тому числі					всього год.	у тому числі				
		лек.	пр.\ сем.	лаб.	інд.	СРС		лек.	пр.\ сем.	лаб.	інд.	СРС
Тема 1. Викладач ЗВО в контексті забезпечення якості вищої освіти України. Аналіз вимог до викладача вищої школи на етапі реформування системи вищої освіти України	9	1	1	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 2. Загальна характеристика, особливості та основні напрями науково-педагогічної діяльності викладача в умовах розвитку сучасного ЗВО	9	1	1	-	-	6	9	1	-	-	-	8

Тема 3. Педагогічний професіоналізм викладача як показник якості науково-педагогічної діяльності. Акмеологічні чинники, етапи та умови розвитку педагогічного професіоналізму викладача ЗВО	9	2	1	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 4. Методична культура викладача вищої школи та її вплив на забезпечення якості професійної діяльності у процесі реалізації освітніх програм (ОПП) та (ОНП)	9	2	2	-	-	4	9	1	-	-	-	8
Тема 5. Реалізація викладачем ЗВО різних форм та методів навчання студентів у ЗВО. Інноваційні освітні технології та їх роль у активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів	9	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 6. Організація викладачем ЗВО контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студента та вимоги до оцінювання їх компетентностей на різних етапах освітнього процесу	9	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 7. Взаємодія викладача в системі взаємовідносин «викладач-студент», «викладач-викладач», «викладач-управлінець» на засадах педагогіки партнерства	9	2	2	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Тема 8. Адаптація молодого викладача ЗВО в умовах науково-педагогічної діяльності у ЗВО	9	1	1	-	-	7	9	1	-	-	-	8
Тема 9. Професійне вигорання та вплив професійних криз у процесі професійно-особистісного розвитку ЗВО	9	2	1	-	-	7	9	1	-	-	-	8

Тема 10. Саморозвиток та самоменеджмент як умова успішного професійно- особистісного зростання викладача ЗВО	9	1	1	-	-	6	9	1	-	-	-	8
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	10	-	-	-	80

3.3. ТЕМАТИКА І ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ ТА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1

ВИКЛАДАЧ ЗВО В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ. АНАЛІЗ ВИМОГ ДО ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ НА ЕТАПІ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Лекція – 1 год.

Практичне заняття – 1 год.

Питання для вивчення:

1. Забезпечення якості освіти як пріоритетний напрям розвитку вищої освіти в Україні.
2. Викладач закладу вищої освіти та його роль у забезпеченні якості освітньої діяльності та підготовки майбутніх фахівців.
3. Сучасні вимоги до викладача вищої школи.
4. Аналіз Професійного стандарту «Викладача закладу вищої освіти» та п. 38 Ліцензійних вимог до науково-педагогічних працівників.

Тема 2

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА, ОСОБЛИВОСТІ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА В УМОВАХ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ЗВО

Лекція – 1 год.

Практичне заняття – 1 год.

Питання для вивчення:

1. Сутність та особливості науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи.
2. Основні напрями науково-педагогічної діяльності викладача ЗВО та їх характеристика:
 - 2.1. Навчальна діяльність викладача ЗВО.
 - 2.2. Методична діяльність викладача ЗВО.
 - 2.3. Науково-дослідницька діяльність викладача ЗВО.
 - 2.4. Організаційно-виховна діяльність викладача ЗВО.
3. Індивідуальний план викладача: методика його заповнення та звітності за результатами.

Тема 3

ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ВИКЛАДАЧА ЯК ПОКАЗНИК ЯКОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. АКМЕОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ, ЕТАПИ ТА УМОВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Лекція – 2 год.

Практичне заняття – 1 год.

Питання для вивчення:

1. Педагогічний професіоналізм викладача вищої школи як наукова категорія та показник якості його науково-педагогічної діяльності.

2. Акмеологічні фактори розвитку педагогічного професіоналізму викладача ЗВО.
3. Основні етапи та умови формування й розвитку педагогічного професіоналізму викладача ЗВО впродовж життя.
4. Формування індивідуальної професійно-особистісної траєкторії розвитку викладача вищої школи на етапі його професійної діяльності.

Тема 4

МЕТОДИЧНА КУЛЬТУРА ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ (ОПП) ТА (ОНП)

Лекція – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання для вивчення:

1. Методична культура викладача вищої школи та її роль у забезпеченні якості підготовки здобувачів освіти.
2. Основні компоненти методичної культури викладача ЗВО та їх характеристика.
3. Особливості підготовки навчально-методичного забезпечення до навчальних дисциплін, що читає викладач:
 - 3.1. Навчальна програма дисципліни.
 - 3.2. Силабус навчальної дисципліни.
 - 3.3. Засоби діагностики навчальних досягнень студентів.
4. Відповідність навчально-методичного забезпечення курсу освітньо-професійній програмі.

Тема 5

РЕАЛІЗАЦІЯ ВИКЛАДАЧЕМ ЗВО РІЗНИХ ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У ЗВО. ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЇХ РОЛЬ У АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Лекція – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання для вивчення:

1. Характеристика основних форм організації освітнього процесу в ЗВО.
2. Особливості та методика проведення різних видів лекцій та шляхи її удосконалення.
3. Методика організації семінарських/ практичних/ лабораторних занять.
4. Використання інноваційних освітніх технологій у процесі професійної підготовки здобувачів освіти.
5. Шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців у процесі їх професійної підготовки.

Тема 6

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКЛАДАЧЕМ ЗВО КОНТРОЛЮ ЗА НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ СТУДЕНТА ТА ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ЇХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Лекція – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання для вивчення:

1. Сутність контролю навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі їх професійної освіти у ЗВО.

2. Програмні результати навчання здобувачів освіти як показники засвоєння студентом навчальної дисципліни.
3. Види та форми контролю навчальних досягнень студентів.
4. Основні підходи до контролю та оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.
5. Вимоги до заповнення контрольно-облікової документації щодо навчальних досягнень студентів.
6. Рейтингування студентів за результатами їх навчальної діяльності.

Тема 7

ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА В СИСТЕМІ ВЗАЄМОВІДНОСИН «ВИКЛАДАЧ-СТУДЕНТ», «ВИКЛАДАЧ-ВИКЛАДАЧ», «ВИКЛАДАЧ-УПРАВЛІНЕЦЬ» НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА

Лекція – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання для вивчення:

1. Дефінітивний аналіз поняття «взаємодія учасників освітнього процесу».
2. Аналіз різних систем взаємодії викладача у процесі науково-педагогічної діяльності («викладача-студент», «викладач-викладач», «викладач-управлінець»).
3. Особливості організації взаємодії учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства.
4. Конфлікти в освітньому середовищі: сутність, види, шляхи їх профілактики та подолання.

Тема 8

АДАПТАЦІЯ МОЛОДОГО ВИКЛАДАЧА ЗВО В УМОВАХ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЗВО

Лекція – 1 год.

Практичне заняття – 1 год.

Питання для вивчення:

1. Дефінітивний аналіз поняття «адаптація», «педагогічна адаптація».
2. Характеристика основних видів адаптації викладача ЗВО до професійної діяльності (соціальна, дидактична, психологічна та ін.).
3. Основні чинники впливу на організацію успішної адаптації викладача-початківця в умовах діяльності в ЗВО.

Тема 9

ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ ТА ВПЛИВ ПРОФЕСІЙНИХ КРИЗ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ЗВО

Лекція – 2 год.

Практичне заняття – 1 год.

Питання для вивчення:

1. Сутність та основні характеристики поняття «професійне вигорання».
2. Кризи професійної діяльності на різних етапах її реалізації.
3. Основні заходи профілактики професійного вигорання викладача ЗВО у процесі професійної діяльності.
4. Методики виявлення та профілактики професійного вигорання.

Тема 10

САМОРОЗВИТОК ТА САМОМЕНЕДЖМЕНТ ЯК УМОВА УСПІШНОГО ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО ЗРОСТАННЯ ВИКЛАДАЧА ЗВО

Лекція – 1 год.

Практичне заняття – 1 год.

Питання для вивчення:

1. Саморозвиток викладача ЗВО у процесі професійної діяльності.
2. Самоменеджмент у процесі професійно-особистісного зростання викладача ЗВО.
3. Формування індивідуальної траєкторії професійно-особистісного розвитку науково-педагогічних працівників.
4. Підвищення кваліфікації викладача ЗВО в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.

3.4. ЗМІСТ ЗАВДАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№	Тема	Завдання	Год.
1.	Тема 1. Викладач ЗВО в контексті забезпечення якості вищої освіти України. Аналіз вимог до викладача вищої школи на етапі реформування системи вищої освіти України	Розробити <i>модель вищої освіти України</i> на основі аналізу її системи (<i>рівні вищої освіти, ступені вищої освіти, типи ЗВО</i> (див. Закони України «Про вищу освіту», «Про освіту» тощо). Скласти <i>модель</i> викладача ЗВО згідно сучасних нормативних вимог до нього.	8
2.	Тема 2. Загальна характеристика, особливості та основні напрями науково-педагогічної діяльності викладача в умовах розвитку сучасного ЗВО	Скласти <i>таблицю</i> «Характеристика основних видів НПД викладача ЗВО» <i>Заповнити</i> сторінку індивідуального плану викладача ЗВО.	8
3.	Тема 3. Педагогічний професіоналізм викладача як показник якості науково-педагогічної діяльності. Акмеологічні чинники, етапи та умови розвитку педагогічного професіоналізму викладача ЗВО	Написати <i>есе</i> «Педагогічний професіоналізм викладача як чинник якості освітньої діяльності у ЗВО»	8
4.	Тема 4. Методична культура викладача вищої школи та її вплив на забезпечення якості професійної діяльності у процесі реалізації освітніх програм (ОПП) та (ОНП)	Розробити <i>презентацію до лекційного заняття</i> з курсу вашої спеціальності (<i>тема за вибором аспіранта</i>). Розробити <i>поширений план семінарського заняття</i> зі спеціальності (<i>тема, курс за власним вибором аспіранта</i>) Розробити <i>план виховної роботи куратора</i> в академічній групі (<i>семестр, навчальний рік</i>).	8
5.	Тема 5. Реалізація викладачем ЗВО різних форм та методів навчання студентів у ЗВО. Інноваційні освітні технології та їх роль у активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів	Підібрати <i>ефективні форми навчальної діяльності</i> студентів на семінарському, практичному, лабораторному занятті з курсу вашої спеціальності (<i>тема за вибором аспіранта</i>). Підготувати <i>опис-презентацію</i> однієї із інноваційних технологій навчання у ЗВО.	8
	Тема 6. Організація викладачем ЗВО контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студента та вимоги до оцінювання їх компетентностей на різних етапах освітнього процесу	Розробити <i>тестові завдання</i> для перевірки знань студентів до заняття з курсу вашої спеціальності (<i>тема за вибором аспіранта</i>).	8
	Тема 7. Взаємодія викладача в системі взаємовідносин «викладач-студент», «викладач-викладач», «викладач-управлінець» на засадах педагогіки партнерства	Підготувати <i>презентацію</i> «Стили спілкування викладача з учасниками освітнього процесу» Підібрати <i>приклади</i> реалізації принципів партнерства у взаємодії викладача та студентів.	8
	Тема 8. Адаптація молодого викладача ЗВО в умовах науково-педагогічної діяльності у ЗВО	Визначити та запропонувати <i>шляхи адаптації</i> молодого викладача ЗВО в умовах науково-педагогічної діяльності у ЗВО	8

	Тема 9. Професійне вигорання та вплив професійних криз у процесі професійно-особистісного розвитку ЗВО	Підготувати <i>презентацію</i> «Профілактика професійного вигорання викладача у процесі професійної діяльності» Підібрати <i>вправи для саморегулювання</i> емоційного стану та поведінки викладача в освітньому процесі.	8
	Тема 10. Саморозвиток та самоменеджмент як умова успішного професійно-особистісного зростання викладача ЗВО	Скласти власну програму професійно-особистісного розвитку та саморозвитку в умовах формальної та неформальної освіти..	8
	ПРИМІТКА: Аспірант має право запропонувати, окрім заданих тем та завдань для самостійної роботи, свої, що складають актуальність та цікавість (<i>оцінюється додатковим балом</i>)		80

3.5. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНІ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

(за власним вибором студента)

1. Дистанційна форма навчання: організаційні принципи та активні методи її функціонування (*есе*).
2. Впровадження практик студентоцентрованого навчання в освітній процес (*опис досвіду ЗВО України*).
3. Інноваційне освітнє середовище як важлива передумова забезпечення якості підготовки фахівців (*доповідь*).
4. Удосконалення практичної підготовки студентів із забезпеченням формування конкурентоспроможних професійних компетентностей (*аналіз результатів опитування студентів*).
5. Розвиток дуальної (та інших) форми навчання – потреба сьогодення (*презентація*).
6. Академічна доброчесність – запорука якісної освіти. Принципи академічної доброчесності (*презентація*).
7. Модель Я – концепція майбутнього фахівця (*створення моделі*).
8. Професійний розвиток та підтримка викладацького складу (*створення моделі*).
9. Роль викладача-лідера у сучасному університеті. Як стимулювати викладача-лідера? (*есе*).
10. Зміст освіти в системі підготовки фахівців за профілем (*презентація*).
11. Формування компетентностей – відповідальність викладача чи студента? (*дискусія*).
12. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток (*презентація*).
13. Показники якості підготовки фахівців, критерії оцінки якості навчання.
14. Цілі, види і форми контролю якості навчання (*вільний вибір форми представлення*).
15. Диференціація в освітньому процесі вищої школи (розробка диференційованих завдань (за своїм профілем навчання) для індивідуальної роботи зі студентами).
16. Комплексний аналіз якості підготовки кадрів за результатами контролю.
17. Розробка навчальної програми дисципліни (*нової запропонованої студентом, або дисципліни уже наявної*) та її презентації (*презентація*).
18. Інноваційні технології навчання у вищій школі (*презентація*).
19. Психологія взаємодії суб'єктів освітнього процесу (*есе*).
20. Проблеми активного слухання у процесі навчання (*есе*).
21. Самостійна робота студентів у процесі навчання (*вільний вибір форми представлення*)..
22. Характеристика освітньо-професійних програм відповідної спеціальності (*аналіз та оцінювання сильних і слабких сторін*).
23. Мотивація і стимули успішного навчання студентів і ефективної роботи викладачів (*вільний вибір форми представлення*).
24. Методи активізації навчання та організація їх впровадження (*презентація*).
25. Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення освіти (*доповідь*).

4. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Педагогічний професіоналізм викладача ЗВО» використовуються наступні **методи навчання аспірантів**:

Методи формування професійної компетентності ✓ розповідь; ✓ пояснення; ✓ бесіда; ✓ ілюстрація; ✓ демонстрація; ✓ візуалізація; ✓ дискусія	Методи формування практичних умінь та навичок: ✓ розв'язування педагогічних задач; ✓ виконання практичних завдань; ✓ розробка схем, таблиць; ✓ аналіз відвіданих відкритих занять; ✓ розробка та захист презентацій ✓ аналіз нормативних документів та періодичної педагогічної преси.
--	---

5. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Педагогічний професіоналізм викладача ЗВО» використовуються наступні **методи контролю навчальних досягнень аспірантів**:

- ✓ експрес-опитування;
- ✓ індивідуальне опитування;
- ✓ фронтальне опитування;
- ✓ захист індивідуального науково-дослідного завдання ІНДЗ;
- ✓ тестування;
- ✓ письмові роботи;

Формою підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання:

- ✓ тести;
- ✓ реферати;
- ✓ есе;
- ✓ презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

навчальних досягнень здобувачів освіти з курсу

Поточне оцінювання

При виконанні запропонованих завдань до кожної теми (згідно навчальної програми) аспірант може визначену кількість балів за тему відповідно до їх розподілу

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ аспіранти

Поточне оцінювання та самостійна робота										Іспит	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	4	4	10	10	10	4	4	4	4	40 балів	100 балів
60 балів											

Максимум балів, які здобувач освіти може отримати за окремий вид роботи, зокрема тієї, що винесена на самостійне опрацювання – 12 балів, сума яких (за коефіцієнтом) переводиться у відповідний бал кожної теми, що в загалом у ході поточного контролю складе 60 балів.

К-сть балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
--------------------	---

11-12 балів	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Здобувач системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою ІКТ, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
9-10 балів	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду роботи. Здобувач володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
7-8 балів	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Здобувач може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
5-6 балів	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Здобувач не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
3-4 бали	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Здобувач на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією.
1-2 бали	Завдання відзначається фрагментарністю виконання під керівництвом викладача. Необхідні практичні уміння роботи майже не сформовані, більшість передбачених навчальною програмою завдань не виконано.

Підсумковий контроль

Іспит проводиться у форму тестування

Критерії оцінювання тестів:

- на іспит пропонується 40 тестових завдань.
- кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.
- загальна максимальна сума балів за іспит - 40 балів

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за курс є сумарною в межах 100 балів, які складаються з 60 балів поточного контролю та 40 балів підсумкового контролю.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно)
	F (1-34)	з можливістю повторного складання (незадовільно)

		з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання
--	--	--

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Відповідно до «Положення про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти, у системі формальної освіти) ЧНУ» https://drive.google.com/file/d/1O7Chn1UqlqjW_JjybxDr-syswxHuGOn/view у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

6. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ:

1. Забезпечення якості освіти як пріоритетний напрям розвитку вищої освіти в Україні.
2. Викладач закладу вищої освіти та його роль у забезпеченні якості освітньої діяльності та підготовки майбутніх фахівців.
3. Сучасні вимоги до викладача вищої школи.
4. Професійний стандарт «Викладача закладу вищої освіти».
5. Аналіз ліцензійних вимог до науково-педагогічних працівників (п. 38).
6. Сутність та особливості науково-педагогічної діяльності викладача вищої школи.
7. Основні напрями науково-педагогічної діяльності викладача ЗВО та їх характеристика.
8. Навчальна діяльність викладача ЗВО.
9. Методична діяльність викладача ЗВО.
10. Науково-дослідницька діяльність викладача ЗВО.
11. Організаційно-виховна діяльність викладача ЗВО.
12. Індивідуальний план викладача: методика його заповнення та звітності за результатами.
13. Педагогічний професіоналізм викладача вищої школи як наукова категорія.
14. Педагогічний професіоналізм викладача як показник якості його науково-педагогічної діяльності.
15. Акмеологічні фактори розвитку педагогічного професіоналізму викладача ЗВО.
16. Основні етапи та умови формування й розвитку педагогічного професіоналізму викладача ЗВО впродовж життя.
17. Формування індивідуальної професійно-особистісної траєкторії розвитку викладача вищої школи на етапі його професійної діяльності.
18. Методична культура викладача вищої школи та її роль у забезпеченні якості підготовки здобувачів освіти.
19. Основні компоненти методичної культури викладача ЗВО та їх характеристика.
20. Особливості підготовки навчально-методичного забезпечення до навчальних дисциплін, що читає викладач.
21. Навчальна програма дисципліни.
22. Силабус навчальної дисципліни.
23. Засоби діагностики навчальних досягнень студентів.
24. Відповідність навчально-методичного забезпечення курсу освітньо-професійній програмі.
25. Характеристика основних форм організації освітнього процесу в ЗВО.

26. Особливості та методика проведення різних видів лекцій та шляхи її удосконалення.
27. Методика організації семінарських/ практичних/ лабораторних занять.
28. Використання інноваційних освітніх технологій у процесі професійної підготовки здобувачів освіти.
29. Шляхи активізації навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців у процесі їх професійної підготовки.
30. Сутність контролю навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі їх професійної освіти у ЗВО.
31. Програмні результати навчання здобувачів освіти як показники засвоєння студентом навчальної дисципліни.
32. Види та форми контролю навчальних досягнень студентів.
33. Основні підходи до контролю та оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти.
34. Вимоги до заповнення контрольно-облікової документації щодо навчальних досягнень студентів.
35. Рейтингування студентів за результатами їх навчальної діяльності.
36. Дефінітивний аналіз поняття «взаємодія учасників освітнього процесу».
37. Аналіз різних систем взаємодії викладача у процесі науково-педагогічної діяльності («викладача-студент», «викладач-викладач», «викладач-управлінець»).
38. Особливості організації взаємодії учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства.
39. Конфлікти в освітньому середовищі: сутність, види, шляхи їх профілактики та подолання.
40. Дефінітивний аналіз поняття «адаптація», «педагогічна адаптація».
41. Характеристика основних видів адаптації викладача ЗВО до професійної діяльності (соціальна, дидактична, психологічна та ін.).
42. Основні чинники впливу на організацію успішної адаптації викладача-початківця в умовах діяльності в ЗВО.
43. Сутність та основні характеристики поняття «професійне вигорання».
44. Кризи професійної діяльності на різних етапах її реалізації.
45. Основні заходи профілактики професійного вигорання викладача ЗВО у процесі професійної діяльності.
46. Методики виявлення та профілактики професійного вигорання.
47. Саморозвиток викладача ЗВО у процесі професійної діяльності.
48. Самоменеджмент у процесі професійно-особистісного зростання викладача ЗВО.
49. Формування індивідуальної траєкторії професійно-особистісного розвитку науково-педагогічних працівників.
50. Підвищення кваліфікації викладача ЗВО в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативні документи:

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність : Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579. Урядовий портал: Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/248409199>
4. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. База даних

«Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-п#n10>

5. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 р. № 848- VIII. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
6. Професійний стандарт «Викладач закладу вищої освіти» : Наказ МОН України №1466 від 16.10.2024 <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vykladach-zakladu-vyshchoi-osvity1466>

Базова література:

1. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: метод. посіб. для студентів магістратури. К.: Центр навчальної літератури. 2018. 384с.
2. Гнезділова К. М. Корпоративна культура викладача вищої школи : навч.-метод. посібник Черкаси : ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2019. 124 с.
3. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.А. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи: підручник. Київ : Видавництво Ліра. 2017. 484 с.
4. Іванчук М., Федірчик Т. Акмеологічні засади професійного розвитку викладача вищої школи: навч.-метод. посібник. Чернівці: Родовід, 2019. 220 с.
5. Лебедик Л. В. Підготовка майбутніх викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2020. 623 с.
6. Мухіна Г.В. Педагогіка та психологія вищої школи. К.:Дракор. 2020. 178с.
7. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 472с.
8. Отич О. М. Основи педагогічної майстерності викладача професійної школи. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 208 с.
9. Сисоєва С.О., Козак Л.В. Розвиток дослідницької компетентності викладачів вищої школи: навчальний посібник. Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2016. 156 с.
10. Система розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів / за заг. ред. П. Г. Лузана. – Київ: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2023. – 256 с.
11. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти : монографія / керівн. авт. кол. Н. В. Гузій. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 516 с.
12. Федірчик Т. Д. Розвиток педагогічного професіоналізму молодого викладача вищої школи (теоретико-методичний аспект) : монографія / Тетяна Дмитрівна Федірчик. – Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2015. – 448 с.

Додаткова література

1. Мирончук Н.М. Професійна діяльність викладача вищої школи: суспільні виклики та проблеми змісту підготовки. Професійна освіта: андрагогічний підхід: монографія / кол. авторів; за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид. О. О. Євенок, 2018. С. 146-172.
2. Андрес Г., Чухрай Л. Стажування як спосіб підвищення наукової кваліфікації та академічної мобільності викладачів. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв*. Серія: Музеєзнавство і пам'яткознавство. 2019. Т. 2, № 1. С. 78–80.
3. Горохівська Т.М. Зарубіжний досвід підвищення кваліфікації викладачів вищої школи як форми розвитку їх професійно-педагогічної компетентності. *Науковий вісник Львівської академії*. Серія: Педагогічні науки. 2019. Вип. 5. С. 276–280.
4. Короткова Ю. М., Новікова О. О., Мухіна Г. В. Основи педагогічної майстерності й творчості викладача закладу вищої освіти. – Донецьк: ДонДУВС, 2023. – 150 с.

5. Федірчик Т., Нікула Н. Система формування професійно-педагогічного іміджу майбутніх викладачів вищої школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2018. № 10(84). С. 226-237.
6. Федірчик Т. Д., Олійник М. І., Тимчук Л. І. Науково-методичний центр університету в системі забезпечення якості професійного розвитку викладачів. *Науково-практичний журнал Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського «Наука і освіта» «Science and education»*. 2018. №4 / CLXIX. С. 5-16.
7. Цюняк Оксана, Федірчик Тетяна, Нікула Наталя. Використання інтернет-ресурсів у професійній підготовці майбутніх педагогів за умов дистанційного навчання. *Гірська школа Українських Карпат*. Івано-Франківськ, 2021. № 25, С. 108 -114.
8. Федірчик Т., Нікула Н., Бражанюк А. Формування особистісно-творчого компонента професійної культури студентів в освітньому просторі університеті. *Інноваційна педагогіка*. 2021. №34. Т.2. С.125-131.
9. Шварп Н.В., Калашнікова Л.М. Формування професійної поведінки викладачів закладів вищої освіти непедагогічного профілю у системі підвищення кваліфікації фахівців. *Педагогіка та психологія*. 2018. Вип. 59. С. 230–243.
10. Щербина О.А. Проектування електронних освітніх ресурсів для відкритих систем підвищення кваліфікації викладачів університету: монографія. Київ: Компринт, 2018. 299 с.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано такими документами:

- ✓ «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/jxpbs0zb/etychnyi-kodeks-chernivets_koho-natsionalnoho-universytetu.pdf;
- ✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahi_at-2023plusdodatky-31102023.pdf.